

Rkp. 33

Rkp. 33.

L. 661 ex 1918/19.

Lwów, 28. stycznia, 1919.

Komisji dla spraw organizacji Uniwersytetów
w Państwie Polskiem

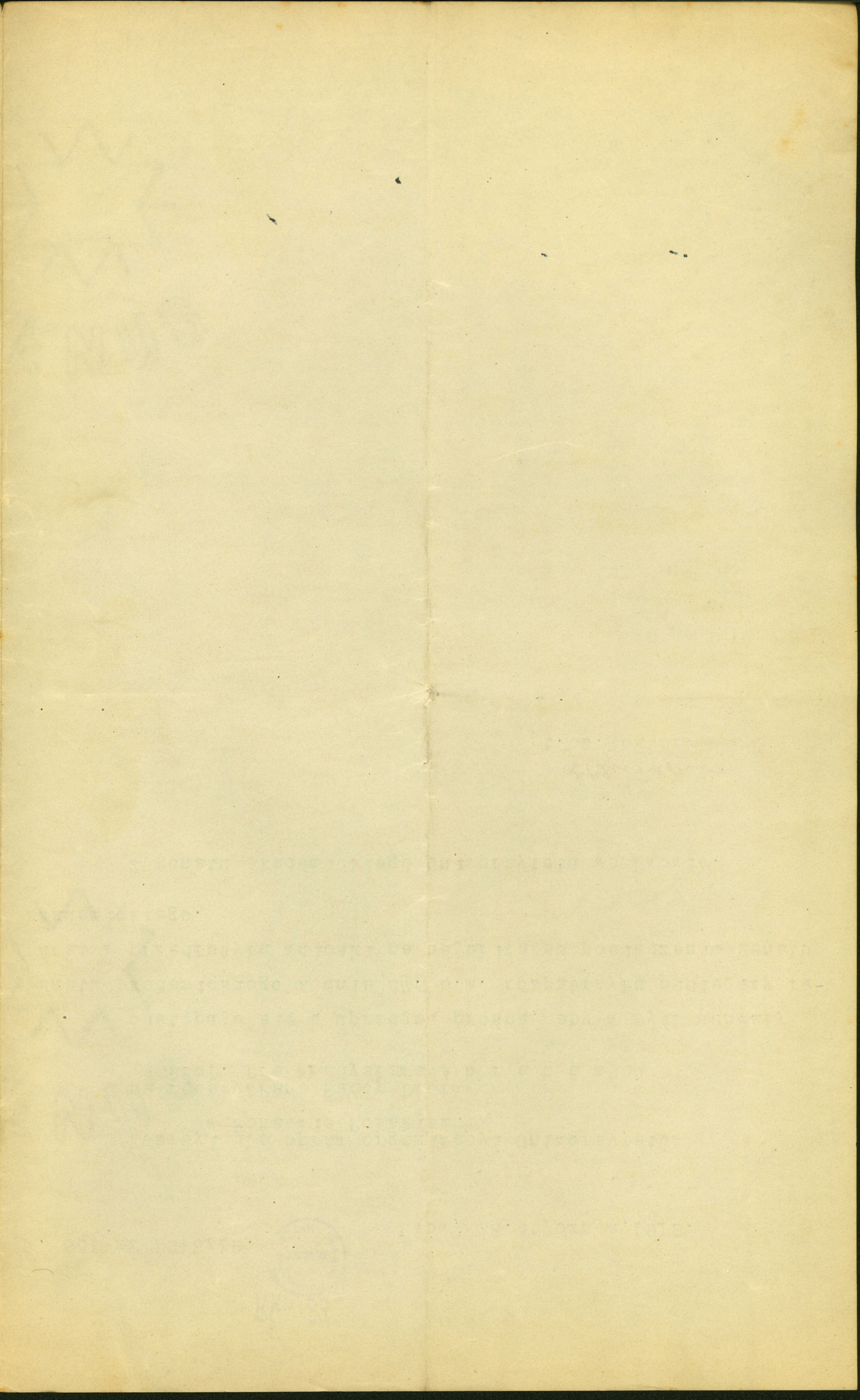
na ręce JW Pana Radcy Dworu
Prof. Dra Władysława A b r a h a m a

odstępuje się z uprzejmą prośbą, aby w myśl uchwały
Senatu akademickiego z dnia 27. b.m. rozpatrzyła niniejszy re-
ferat i przedłożyła wnioski na najbliższem posiedzeniu Senatu
akademickiego.

Z senatu akademickiego Uniwersytetu we Lwowie.

Sturman

t. cz. Rektor.

Stan do tychczasowy.

Wzrost §. 18 obowiązujący do ostatnich czasów Instytutu Bibliotecznego z 23 lipca 1825 L. 2930 Biblioteki Uniwersyteckiej stanowiły nie tylko wprost księgozbiór wszystkich wydziałów i katedr uniwersyteckich, ale też były zbiorem książek dla wszystkich innych rządowych zakładów ^{institutek} i miejscowości. Ze względu jednak na to, że szkoły wyższe i pierwsze wreszcie są powołane do wywierania przemysłowego wpływu na działalność naukową, została przynajmniej w późniejszych rozporządzeniach, a zwłaszcza w reskrypcie Min. W. O. z 1/3 1870 L. 7330 ex 1869 znacząca ingerencja na sprawy Biblioteczne Senatom akademickim.

W przygotowaniu należały do Senatu akademickiego w ostatnich czasach następujące sprawy:

1. Dyrekcja Biblioteki Uniw. przedkładała Min. W. O. corocznie swoje sprawozdanie o stanie Biblioteki przez Senat akademicki, który w ten sposób miał umożliwić przedstawie Ministerstwu swoje spostrzeżenia i uwagi o Bibliotece i wyrazić ewentualne życzenia i interwencje Biblioteki (Reskr. M. W. O. 1/3 1870 L. 7330).

2. Senatowi akademickiemu przysługowało prawo przedstawiania Ministerstwu W. O. wniosków co do zmiany istniejących i wydania nowych przepisów bibliotecznych. O ile takie wnioski pochodziły od Dyrektora B., należało je przedkładać także Senatowi akademickiemu do rozpatrzenia (Tauris).

3. Senat akademicki po porozumieniu z górnymi profesorami wydziałów ustalał formę, w jakiej te góry miały zawiadamiać Dyrektora B. o tych życzeniach co do wyboru zakupowanych dzieł. O ile Dyrektor nie mógł uzyskać zadośćtężeń życzeniom, miał obowiązek podać Senatowi powody tej odmowy. (Tauris).

4. Senat mógł wykonywać Kontrolę nad zakupem książek do Biblioteki. W tym celu do rocznego sprawozdania o stanie Biblioteki miał być dołączony wykaz książek, zakupionych w ciągu roku sprawozdawczego (Rekr. ~~440~~ ^{Min. Stanu} 1798 1862 L. 7392)

5. Senat orzekał, czy oprawa książek bibliotecznych była odpowiednia i czy ceny oprawy były umiarkowane (Rekr. MWO. 68 1865 L. 6691).

6. W Senacie miał być złożony i egzemplarz inwentarza efektów i ruchomości bibliotecznych (Instr. Bibl. §. 117).

7. Przy obsadzeniu posady Dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej Senat akademicki przedstawiał swoje wnioski Ministerstwu W. i O. za pośrednictwem Namiestnika. Propozycje o nominacji innych i innych urzędników przedstawiał Dyrektor Biblioteki Ministerstwu W. i O. w drodze Namiestnika, z pominięciem Senatu akademickiego (Rekr. MWO. 17 1877 L. 10541).

8. W razie śmierci lub ustąpienia Dyrektora Biblioteki Rektor Uniwersytetu obejmował w obecności najstarszego urzędnika całej majstek Biblioteki, dowodzący o wypadku Namiestnikowi i ustanawiał tymczasowego kierownika Biblioteki. Był nim z reguły najstarszy Kurtor (mł. wicedyrektor) Biblioteki, a tylko na wypadek braku Kurtora mógł na krótko czas objąć kierownictwo jeden z Profesorów Uniwersytetu. Później interweniował Rektor przy odwołaniu kierownika nowo mianowanemu Dyrektorowi (Instr. Bibl. §. 136).

9. Ułożenie regulaminu dla cyrkli bibliotecznej i wyprawy, o zmianie porządku otwarcia Biblioteki do wypożyczeń cyrkli i wyłączenia z Dyrekcji z Senatem akademickim (Instr. Bibl. §. 87. 98).

10. W razie zwalenia na urządzenie biblioteczne i zarządzania Dyrekcji miał Senat starać się o załatwienie sprawy z porozumieniem z Dyrektorem lub udzieleniem się do Namiestnika lub Ministerstwa (Instr. Bibl. §. 128).

Wszystkie wnioski i sprawy związane z wydziałem Senatu przez
Komisję Biblioteczną, względnie statutowego referenta spraw bibliotecznych.

W sprawach przewidzianych (anagrawanie i wypłaty dotacji,
wypłaty pensji i emerytalnych i stypendy itp.), następnie w spra-
wach całego budżetu Bibliotecznych, robot konserwacyjnych
i adaptacyjnych, wyrażania pochwały, gratulacji, oświadczenia,
noty itp., w sprawie przyjmowania stypendy, w ogóle we wszystkich
sprawach, nie podlegających interwencji Senatu akademickiego,
odnośnie do Dyrektora Biblioteki, raport do Naukowej Komisji,
lub w bezpośrednim do dyrektora W. i O.

Wnioski na przyszłość

I. Stosunek Biblioteki Uniwersyteckiej do Uniwersytetu.

Biblioteka Uniwersytecka zajmuje należne miejsce wśród
wydziałów uniwersyteckich, a jako instytucja, która ma za
zadanie służyć wszystkim gatunkom nauki, podlega w spra-
wach swojej wyszczególnionej ingerencji Senatu akademickiego.

Tę ingerencję wykonuje Senat akademicki przy pomocy
swojego organu doradczego, którym jest Komisja Biblioteczna.

W skład Komisji Bibliotecznej powinni wchodzić:

1) delegaci wydziałów uniwersyteckich, a to po jednym
z wydziału teologicznego, prawniczego i medycznego i dwóch
z wydziału filozoficznego (z. jeden: reprezentant nauk
humanistycznych i drugi: reprezentant nauk przyrodniczych).

2) Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej, a w razie
nieobecności jego zastępca.

Do Senatu akademickiego należą:

1) ze swych osobistych personali Bibliotecznych zastępcy:

- a) Senat akademicki przedstawi Ministrowi W.R. i O.P. sprawozdanie do sprawienia opiniiowej porady dyrektora Biblioteki,
- b) wydać opinię o wnioskach Dyrektora co do mianowania uniańskich bibliotecznych,
- c) zatwierdzi nominację służby bibliotecznej, dokonane przez Dyrektora,
- d) orzeka o przyjęciu do Biblioteki osób pomocniczych (uniędnich i służbowych) na pewien przeciąż czasu, na podstawie wniosku Dyrektora,
- e) wydać opinię o wnioskach Dyrektora w sprawie stałych pomieszczeń etat uniańskich i służby.

2) o sprawach uniańskich (bibliotecznych):

- a) Senat akademicki zatwierdzi wszelkie rozstrzygnięcia Dyrektora Biblioteki, o ile dotyczą one do korzystania z jej zbiorów przez profesorów i docentów Uniwersytetu, oraz akademików,
- b) zatwierdzi wnioski Dyrektora co do dni i godzin, w których Biblioteka ma być otwarta do użytku publiczności.
- c) udziela Dyrektora pomocy przy ściąganiu książek, rękopisów i opernych druków, które winni są członkowie gromady profesorskiej lub akademickiej. Tym ostatnim utrzymuje wydanie indeksów lub innych dokumentów uniwersyteckich, wypłatę stypendjów i t.p.
- d) rozstrzyga we wszelkich sporach, jakichby wyistniały między Biblioteką lub uniędnymi bibliotecznymi a członkami gromady profesorskiej,
- e) ma prawo domagać się od Dyrektora zakupu pewnych dzieł do Biblioteki i pośredniczyć w przedstawianiu Dyrektora dzieł profesorów i docentów Uniwersytetu
- f) stara się u Ministrowi W.R. i O.P. o nadwyżkowe dotacje dla Biblioteki, a także nieodpłatnej potrzeby takich uprawnień do Biblioteki takich dzieł, których koszt nie dałby się ponieść w ramach dotacji regularnej,
- g) bada corocznie sprawozdanie Dyrektora o stanie Biblioteki i przedstawia muje uwagi wraz z tem sprawozdaniem Ministrowi W.R. i O.P.

3) z spraw administracyjnych:

a) stan budżetu bibliotecznego, podobnie jak i innych budżetów uniwersyteckich należy do Senatu akademickiego, wyłącznie do tego organu, który Senat upoważnia do administrowania tymi budżetami,

b) Senat akademicki zatwierdza wnioski Dyrektora i pracowników potrzebnych adaptacji w budżetach bibliotecznym, wyrażenia w nich metli, staż itd.

4) z spraw pieniężnych:

a) Senat akademicki awansuje Dyrektora Biblioteki i innych dotacje wyjazdowe i nadzwyczajne, wszystkie pobory służbowe personelu bibliotecznego (jedace emerytalne i służby, ubrania służbowe i inne emolumenta różnych),

~~b) opłaca koszty opłat i świadczeń budżetowych, wody, telefonów~~

b) pociągają na swoich Dyrektora i innych pobory emerytalne i służbowe w myśl obowiązujących przepisów fragmentów służbowych,

c) wypłaca Dyrektora co pięć rocznie pensję, premie na Bibliotekę i także inne przywilejów, wpiśniętych i dotków bibliotecznym,

d) opłaca koszty opłat i świadczeń budżetowych, wody, telefonów itp.

5) z innych spraw:

Senat akademicki pośredniczy w korespondencji Dyrektora z Ministerstwem W.R. O.P., a niniejsze opinie wszystkie wnioski Dyrektora przedstawia Ministrowi, a na odwrót intencje Dyrektora metlić rządzenia Ministerstwa, u ile odnosi się także do Biblioteki i jej personelu.

II. Zasad Biblioteki

1. Przepisy o reorganizacji uniaction Biblioteki uniwersyteckiej, o regulacji katalogowania książek, o ~~oprac~~ rodzajach katalogów

bibliotecznych i sposobie ich utrzymania, o notowaniu książek, o powiększaniu księgozbioru darowiznami i zakupami obywatelskimi, o dubletach itp. - a ogółem wszelkie sprawy w zakresie bibliotekarskim; techniki bibliotecznej wchodzące, należące do kompetencji Ministerstwa W. R. i O. P., i będą uciaranie i odcinanie na wytycznych bibliotek państwowych. Wyższy pokładaniem, aby powołanie Dyrektora mogły według jego uznania powołać i tych sprawach swoje wnioski, o ileby chodziło o zmianę pewnych ogólnych lub wprowadzenie takich specjalnych przepisów, które w związku z potrzebami miejscowej biblioteki byłyby wskazane.

2. Rozmiar i strój personalny rangi Bibliotek uniwersyteckich tj. oznaczenie ich i rodzaju umiastowań i strój, należy do zakresu działania Ministerstwa W. R. i O. P.

Zdaniem Dyrektora należałoby obok kategorii umiastowań zawodowych (bibliotekarzy) wprowadzić osobną kategorię umiastowań Kancelaryjnych. Na zaspokojenie praw cyfrowych manipulacyjnych (jak prowadzenie rachunków, wykazywanie książek, prowadzenie protokołów podawanych i ekspedycji, przepisywanie referatów) i rachunkowych (prowadzenie rachunków z dotacji, prowadzenie faktur księgarskich itp.). Czynności te w Bibliotece lwowskiej spełniał w przeważającej części bibliotekarz, a niektórzy uczniowie przez niego powołani podlegli. Z chwilą gdy bibliotekarz zostaje uwolniony z Biblioteki od zajęć, do których albo nie potrzeba specjalnych kwalifikacji, albo pracowni potrzebne takich, jak nie zostają w rządowym najniższym stopniu związku z bibliotekarskim (np. buchaltera), będą mogli oddać się wyłącznie pracy jako bibliotecznym tak, aby Biblioteka - jako instytucja naukowa - była umiastowana i zarządzana w sposób prawdziwie naukowy. Nie to więcej wylicza wytyczne czynności w zakresie bibliotekarskim wchodzące. O ile jednak chodzi o Bibliotekę lwowską, do której należy uważać na dni te, których brak bardzo dotkliwie widoczny konstatując z jej zbiorów dotkliwie odczuwamy, a które tylko zawodowi bibliotekarze przy intensywniej pracy mogą stworzyć. Jest to

aktorów i prospektów), do drugiej wycieczki, której potrzebą obfudacji
cyfelników, organizatorów w katalogach, wyszukania książek i magazynów
i instalacji w porównaniu do stałego wydziału, jednemu z nich
wykolei, odpowiednio ukształtowania. Wyprawy więc uamit przydzielili
ich - choćby tylko starych, kilku starych - do kategorii podług -
dubów (podobnie jak sukcesy i przedziwności).
Dobro tej służby i ocena ich kwalifikacji wyrażałyby być prostawny
Dyrektor.

Oficerowie personelu potrzebują być u lwowskiej Biblioteki
uniwersyteckiej - ze względu na centralne ogólnie i niezabawne
instalacje i inne ekonomiczne fachowy funkcjonariusz - mechanik
z charakterem podległym.

III. Wyposażenie Biblioteki:

Fundacje, potrzebne na utrzymanie Biblioteki do nadzoru:

1. dotacje na potrzeby naukowe
2. " " " kancelaryjne
3. " " " domowe
4. " " " wydatki administracyjne

ad 1). W ostatnich latach przed wybuchem wojny miało Dyrektor
na potrzeby naukowe (zakupno książek, prenumerata czasopism,
infoligator) rocznie do dyspozycji około 40000 Koron. Z. Stały
dotacje między 20000 K. i drugie tyle z tytułu uniwersyteckich
(także imatrikulacyjne, stypendia, dotacji biblioteczne). W latach
wojennych dotacje stały obniżone o 33% tak, że wynosiła tylko
13333 Kor. rocznie, z tytułu uniwersyteckich z powodu przerwy
w wykładach podnoszono i w innych rozprawy, i ubytki akademickie
w innych latach - wydawało się bardzo ujemne. Ponieważ ^{podług} Statutu
akademickiego jako okres wojenny, uwzględniając to w rachubę,
stwierdził trzeba, że praktycznie w poprzednich lat 20 wykazało,
że wyposażenie Biblioteki lwowskiej jest starożytnością i nieaktualnością.
Temu się też Holmacy ta okoliczność, że obecny Dyrektor, obejmując

Prerownictwo Zakładu, miało do wypłacenia około 6000 kor.
dyjów książek, które po wprowadzeniu bardzo wielkich oszczędności, wierz z uwzględnieniem ich kosztów (ograniczenie ilości/prenumerowanych czasopiśm naukowych, utrzymanie gniazdy drukarskiej itp.) i po obciążeniu nadzwyczajnej ad hoc dotacji jednorazowej w kwocie 10000 kor. zobowiązań przedsięwzięcia dotychczas do 40000 kor.

Wobec tego uważa, że obecnie ceny książek i prenumeratę czasopiśm znacznie podwyższono, że inteligent domaga się podwyżki 300% cen przedwojennych, dochodzi więc do wniosku, że Biblioteka będzie musiała mieć znacznie większe fundusze na potrzeby naukowe, jeżeli ma sprostać swemu zadaniu i zaspokoić wszystkie naczyniowe zadania oświaty naukowej i pracowniczej. Wobec tego dochodzi do wniosku, że przedsięwzięcie należy dożyć sprawnie wspomniany obciążenie 40000 kor. przy pomocy osobnej nadzwyczajnej dotacji, o której przedstawi we właściwym czasie osobny wniosek, a następnie zapewnić jej stały roczny dochód w wysokości co najmniej 60000 kor. Jeżeli dotychczasowe opłaty uniwersyteckie były w całości utrzymane i używane jak dotychczas, do kasy bibliotecznej - dotacje roczne na potrzeby naukowe Biblioteki powinny wynosić 40000 kor.

ad 2) Dotacje na wydatki kancelaryjne (druk i inne wydatki, papier i inne przybory do pisania) wynosiła dotychczas 400 kor. rocznie, kwota ta na obecne ceny stanowiła za niską - należałoby ją podnieść przynajmniej do 1000 kor. rocznie.

ad 3) Dotacje na potrzeby domowe (opłaty komunalne, prąd, ogrzewanie bibliotecznej tj. mieszkanie i kuchnia, przybory do sprzątnięcia, pranie, drobne naprawy itp.) wynosiła dotychczas 400 kor. Wskazywać należy, że kwota ta bieżąco nie wystarcza, wskutek czego dyrektor w tym dziale wydatków należy zwiększać wydatki z budżetem - zwiększając je w każdym roku. Wielokrotnie już wnioskami, przedłożonymi Min. W. i O., nie było uwzględnione. Dotacje te powinny wynosić do 2000 kor. rocznie.

ad 4) Wobec tego, że raz już budżetu bieżącego z mógł poprzednich
wydatków ma być w Skat akademicki, - omówienie wydatków do-
tyczy na wydatki administracyjne nie należy - ściele bóg - do Dyrektora.
Dla informacji jednak wypadek podać, że:

a) na koszt opłat należy przedstawić taką kartę, aby
wydatki na zakupienie rocznic 10 wagonów (= 100 Octu. metrowych)
właściwych; 4 wagonów drzewa młotki na podłogi, doświadczenie
Pracownikom kłopotliwie przynosi, że te materiały są one potrzebne,
jeżeli potrzebne ma być ostatek dla publiczności przez cały rok
razu i w przyszłości.

b) opłata za przed elektryczny wyrost w ramach normalnych
przed wyrost około 4000 kor. rocznie - za rok około 1200 kor.

Opis poniższych normalnych dotacji, które są one w całości
potrzebne dotacji nadzwyczajnych, a wiadomości w sprawie konserwacji
zakupienia pierwszych kompleksów książkowych publicznych; jakoteż
na wypadek przeprowadzenia nadzwyczajnych robót adaptacyjnych
z budżetu, wydatki w tych opłatach na książki lub innych
rukopisach.

AKAT. POKI I KONTINAT
UNIVERSYTETU I WOSKOWI

WYDZIAŁ

28/i. 1919

661

EX.

1918/

ALBO

19.